

Raadsvoorstel Besluitvormend

Zienswijze ontwerp-programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025 - 2027 VRHM

aan: de raad van de gemeente Teylingen

zaaknummer: Z-23-307273
datum collegevergadering: 23 mei 2023
datum raadsvergadering: 29 juni 2023
agendapunt: 0
portefeuillehouder: Mevr. C.G.J. Breuer
behandelend ambtenaar: Jane Schalker
e-mailadres: J.Schalker@HLTSamen.nl
telefoon: 14 0252

Wij stellen voor:

1. Als zienswijze aan het Dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden te laten weten dat de raad instemt met de ontwerp-programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025 – 2027 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden conform bijgevoegde conceptbrief en daarbij de volgende aandachtspunten meegeven;
 - a. dat de raad onaangenaam verrast is door de hoogte van de onvermijdelijke uitgaven. De gemeente wordt hierdoor geconfronteerd met een grote extra structurele kostenstijging waar gezien de financiële situatie van de gemeente eigenlijk geen ruimte voor is;
 - b. dat de raad graag door de VRHM getoetst ziet of de hoogte van de bedragen die in de ontwerp – programmabegroting 2024 VRHM zijn opgenomen als onvermijdelijke uitgaven realistisch zijn of dat er ook voor minder geld uitvoering gegeven kan worden aan de zaken die vallen onder de onvermijdelijke uitgaven;
 - c. dat de raad constateert dat er met de financiële kaders die als uitgangspunt zijn genomen in de ontwerp-programmabegroting 2024 geen extra financiële middelen beschikbaar zijn voor de nieuwe ontwikkelingen die op grond van het nieuwe Regionaal Beleidsplan 2024 – 2027 noodzakelijk worden geacht;
2. De financiële mutaties meerjarig te verwerken in de kadernota 2024.

Inleiding

Op grond van artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) stuurt het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden de ontwerp-programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025 – 2027 aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raad krijgt de gelegenheid een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting.

Bestaand kader en context

Sinds 1 oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's (Wvr) van kracht. Het doel van de wet is het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie.

De verantwoordelijkheid voor veiligheid is op gemeentelijk niveau belegd. Het college van B&W is primair verantwoordelijk voor de organisatie hiervan. De burgemeester voert het bevel als zich in zijn of haar gemeente een incident, ramp of crisis voordoet. De voorzitter van de veiligheidsregio heeft de leiding bij rampen of crises die de gemeentegrens overschrijden of meer dan een plaatselijke betekenis hebben.

Het beleidskader voor de ontwerp - programmabegroting wordt gevormd door het Regionaal Beleidsplan van de VRHM. Het Algemeen Bestuur stelt de hoofdlijnen voor het te voeren beleid van de veiligheidsregio vast en de financiële kaders na overleg met de gemeenteraden.

Het huidige beleidsplan loopt dit jaar af. De VRHM stelt voor de periode 2024 - 2027 een nieuw beleidsplan op. Het beleidsplan beschrijft de beleidsdoelstellingen voor taken van de veiligheidsregio: meldkamer, brandweezorg, GHOR, risico - en crisisbeheersing en bevolkingszorg. Het beleidsplan vormt de beleidsagenda van de veiligheidsregio en kent haar lokale uitwerking in ons Integraal Veiligheidsbeleid en de veiligheidsjaarplannen.

De kadernota en ontwerp - programmabegroting 2024 worden dit jaar later dan gebruikelijk, maar nog steeds binnen de wettelijke termijnen, aangeleverd aan de gemeenteraden. Dit heeft te maken met de bestuurlijke bespreking van de inhoudelijke en financiële kaders voor de nieuwe beleidsplanperiode 2024 - 2027.

Beoogd effect

Een goede uitvoering van de financiële cyclus van de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast een goede behartiging van de belangen van de gemeente Teylingen binnen de begroting en gemeenschappelijke regeling.

Argumenten

- 1.1 Deze gemeenschappelijke regeling voert gemeentelijke taken uit. Het is primair de taak van het college om zicht te houden op de taakuitvoering (doelbereiking, prestaties, kosten, risicobeheersing) bij de gemeenschappelijke regeling en waar nodig bij te sturen. De gemeenteraad controleert vervolgens of de gemeenschappelijke regeling de gemeentelijke taak conform de gestelde kaders uitvoert en of het college dit bewaakt en, zo nodig, bijstuurt. De ontwerpbegroting vormt het aangrijpingspunt voor deze beoordeling.
- 1.2 De ontwerpbegroting is opgesteld in overeenstemming met de kaderbrief 2024 die in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden van 25 April is vastgesteld.
- 1.3 In de ontwerpbegroting 2024 zijn voor de loonkosten en de materiële kosten de indexatiepercentages gehanteerd die de werkgroep "financiële kaderstellingen gemeenschappelijke regelingen" van gemeenten in Hollands-Midden heeft vastgesteld.
- 1.4 Deze ontwerpbegroting 2024 van de Veiligheidsregio Hollands Midden geeft inzicht in de beleidsinhoudelijke onderwerpen, de financiële stand van zaken en het functioneren van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden in het algemeen.
- 1.5 Het is van belang enkele aandachtspunten en een kanttekening kenbaar te maken.

1.6 Sturen op een gemeenschappelijke regeling is belangrijk. Verwezen wordt ook naar de in 2018 door de raad vastgestelde nota Verbonden Partijen.

Kanttekeningen

Eventuele risico's worden zo spoedig mogelijk gemeld. Met onderstaande zaken moet in ieder geval rekening gehouden worden.

Belangrijke aandachtspunten / risico's:

1.1 Nieuw Regionaal Beleidsplan 2024 – 2027

Eind 2023 wordt het nieuwe Regionaal Beleidsplan 2024-2027 vastgesteld. De eventuele extra uitgaven die voortvloeien uit de opgaven in dit beleidsplan zijn niet meegenomen in de meerjarenraming. Op basis van de verdere uitwerking en besluitvorming over het nieuwe beleidsplan zal het bestuur hierover een besluit nemen. De eventuele extra uitgaven zullen op z'n vroegst verwerkt worden in de begroting 2025. In de uitwerking van het nieuwe beleidsplan wordt ook de huidige financiering systematiek van de veiligheidsregio opnieuw beoordeeld en vastgesteld. Het gaat dan o.a. om de huidige bestuurlijke afspraken met betrekking tot het gebruik van de Cebeon-norm, de doorwerking bij een herijking van het Gemeentefonds en het meerjarige budgetplafond. De eventuele consequenties zullen op z'n vroegst verwerkt worden in de begroting 2025.

1.2 Hervreiding gemeentefonds

Met ingang van 2023 is er sprake van een nieuwe verdeling van de algemene uitkering in het gemeentefonds. De afgelopen jaren heeft er een onderzoekstraject plaatsgevonden om te komen tot een volledige en integrale herziening van de verdeling van het gemeentefonds. De herijking is volledig omdat alle uitgaven - clusters van het gemeentefonds erin zijn betrokken evenals de verevening van de inkomsten. Daarnaast is de herijking integraal omdat de clusters niet alleen afzonderlijk maar ook in onderlinge samenhang zijn bekeken. Door de hervreiding ontstaan er wijzigingen in de onderlinge kostenverdeling. Dit heeft consequenties voor de individuele bijdragen van gemeenten aan de veiligheidsregio. Wel ontvangen de gezamenlijke gemeenten via het Gemeentefonds substantieel (steeds) meer dan dat zij op basis van het referentie bijdragen aan de taakuitvoering van de veiligheidsregio.

1.3 Onvermijdelijke uitgaven vanaf 2024

25 april heeft het AB ingestemd met de kadernota 2024. In de kadernota wordt gesproken over onvermijdelijke uitgaven die nodig zijn om de huidige taakuitvoering van de Veiligheidsregio in continuïteit uit te blijven voeren. Het gaat hierbij om een nieuwe meldkamer, meer opleidingen voor brandweervrijwilligers, waterwagens / bluswatervoorzieningen en onontkoombare kosten bij eigendomsverkrijging van brandweerkazernes en informatieveiligheid waarvoor een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdragen noodzakelijk is. Verder gaat het hierbij op nieuwe structurele kosten als gevolg van nieuwe of gewijzigde regelgeving (rechtsmatigheidsverantwoording, verduurzaming, taakdifferentiatie), branchestandaarden / - normeringen (formatie 24 - uursdienst brandweer, beheer / onderhoud brandweerkazernes) en landelijke afspraken (informatieveiligheid SOC / CERT). De veiligheidsregio is gehouden hieraan te voldoen.

1.4 Geleidelijke opbouwende structurele toevoeging aan de rijksbijdrage Brede

Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)

Op 26 augustus 2022 zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt tussen de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Veiligheidsberaad (VB), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en het Rijk in het kader van de doorstroom migratie. Aanleiding voor deze bestuurlijke afspraken zijn de evaluatie Wet Veiligheidsregio's door de commissie Muller, de hieruit voortvloeiende contourennota (beoogde opvolging van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie) en de ervaringen met de recente landelijke crises met betrekking tot Covid en de opvang van vluchtelingen en asielzoekers. Onderdeel van deze afspraken is een geleidelijke opbouwende structurele toevoeging van extra gelden. De VRHM ontvangt hiertoe in 2024 € 1.743.641 (prognose). Dit bedrag loopt voor de VRHM uiteindelijk op tot ongeveer € 2.5M in 2026. De veiligheidsregio zet deze middelen in voor de versterking van de crisisbeheersing. Dit wordt opgenomen in het nieuwe regionale beleidsplan 2024 - 2027. De verhoging van de BDuR is nadrukkelijk niet bedoeld voor het

verlagen van de gemeentelijke bijdragen aan de veiligheidsregio en / of het financieren van andere taken van de veiligheidsregio.

1.5 Bedrijfsvoering

De accountant, Publieke Sector Accountants, heeft kritische opmerkingen gemaakt over de naar hun mening weinige voortgang op het gebied van bedrijfsvoering. Daarnaast worden zorgen geuit over de beperkte stappen die zijn gezet met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording. Oorzaken die de VRHM o.a. geeft zijn de verschillende crises, personele wisselingen bij de afdelingen Planning & Control en Financiën. In de discussie over het nieuwe beleids- en financiële kader voor de beleidsplanperiode 2024 - 2027 heeft de veiligheidsregio aangegeven dat de interne - controlecapaciteit met capaciteit en de juiste expertise moet worden aangevuld naar het noodzakelijke niveau om aan de verantwoordingseisen en onderliggende werkzaamheden te kunnen voldoen.

1.6 Digitale afhankelijkheid

Digitale afhankelijkheid is opgenomen als één van de aanjagers in het Regionaal Risicoprofiel. Toenemende digitale afhankelijkheid kan de risico's voor fysieke veiligheid van de regio vergroten. Omdat ontwikkelingen in de digitale systemen enorm snel gaan is een regelmatige update van cyberrisico's essentieel. De VRHM werkt net als andere veiligheidsregio's met het cyberkwadrant: cyberveiligheid, cyberweerbaarheid, cyberwaakzaamheid en cybergevolgbestrijding. Het kwadrant geeft inzicht in de specifieke inspanningen van de VRHM op het gebied van digitale afhankelijkheid.

1.7 Eigen risico onverzekerbare aanspraken (personeel) ongevallenverzekeringen

Veiligheidsregio's worden in toenemende mate geconfronteerd met beperkte verzekeraarbaarheid, dekking en sterk gestegen premies van ongevallenverzekeringen. Daarnaast is gebleken dat veiligheidsregio's een aantal zaken niet verzekerd hebben, die sterk samenhangen met de werkzaamheden van met name het repressief personeel. Hierdoor sluiten de verwachtingen en de afhandeling van claims niet altijd op elkaar aan. De verzekering is immers vooral een afdekking van het risico van de werkgever in plaats van de aanspraak van de medewerker.

Veiligheidsregio's kunnen daarbij dus geconfronteerd worden met financiering van niet verzekerbare aanspraken indien wordt uitgegaan van de werkelijke schade (m.n. bij overlijden en blijvende invaliditeit), waarbij het inkomen van de benadeelde het uitgangspunt ('Goedwerkgeverschap na dienstongevallen') vormt.

Landelijk heeft dit bijgedragen aan de gedachte dat verzekeren 'slechts' een van de mogelijke opties is om financiële risico's als gevolg van schade bij ongevallen op te vangen. In feite is daarmee de stap gezet van 'verzekeringsdenken naar risicodenken'. Om invulling te geven aan deze uitdagingen is de RCDV (Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's) het Project 'Risicomanagement & Verzekeringen' gestart.

Voor de verzekerbare aanspraken is het de bedoeling om één collectieve ongevallenverzekering in te kopen. Voor wat betreft de onverzekerbare aanspraken wordt gekeken naar de mogelijkheid om deze in gezamenlijkheid te gaan dragen. Hiervoor zou een fonds kunnen worden opgericht, waaruit de onverzekerbare risico's kunnen worden betaald.

Financiële consequenties

De ontwerpbegroting 2024 VRHM geeft een bijdrage voor de gemeente Teylingen van € 2.458.386. Aanvullend zorgt de nieuwe CAO VRHM vanaf 2023 voor een onvermijdelijk structureel effect voor de gemeente €150.960. In de gemeentebegroting, kolom voor 2024 is een bedrag geraamd van € 2.121.866. Het verschil (€ 487.480) wordt meegenomen in de Kadernota 2024.

	Lias gemeente Teylingen	Gevraagd VRHM (incl. CAO VRHM)
Begroting 2024	€ 2.121.866	€ 2.609.346

Gevraagd door VRHM 2024	
Indexatie	155.321
Gemeentefonds	78.410

Scenario 1	48.809
Scenario 2	53.980
Totale vraag conceptkadernota 2024	336.520
Aanvullend CAO VRHM*	150.960
Totale verzoek VRHM	487.480

Waar wordt het verschil door veroorzaakt?

1. Het verschil wordt veroorzaakt door een stijging met een prijsindexatie conform de uitgangspunten van de Financiële kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR) 2024.
2. Met ingang van 2023 is er sprake van een nieuwe verdeling van de algemene uitkering in het gemeentefonds. De aanpassing betekent herverdeeleffecten. Voor Teylingen betekent dit een negatief effect van €78.410
3. De Veiligheidsregio heeft extra budget gevraagd voor onvermijdelijke uitgaven vanaf 2024
4. Tijdens het opstellen van de begroting hebben er CAO onderhandelingen plaats gevonden. De uitkomst van de CAO onderhandeling gaat in per 2023 en heeft een structureel effect voor de gemeente.

*Het extra budget voor het aanvullend CAO VRHM van €150.960 is niet meegenomen in de ontwerp - programmabegroting van de VRHM. Echter, deze kosten zijn onvermijdelijk gezien het structurele effect voor de gemeente vanaf 2023.

Aanpak, uitvoering en participatie

8 juni 2023 is er een informatiebijeenkomst voor raadsleden over de ontwerp - programmabegroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden. De ontwerp - programmabegroting staat geagendeerd voor de raadsvergadering van 29 juni. Na besluitvorming wordt de zienswijze gestuurd aan het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden. In de zienswijze wordt onze waardering uitgesproken over de inzet en paraatheid van de hulpverleningsdiensten en de (multidisciplinaire) aanpak voor de risico - en crisisbeheersing.

Duurzaamheid

Het thema duurzaamheid is onderdeel van het beleidsplan 2024 - 2027. De Veiligheidsregio heeft op het onderwerp duurzaamheid het volgende uitgangspunt: niet alleen via duurzaamheid inzetten op het verminderen van onze CO2-uitstoot, maar ook een bijdrage leveren aan een eerlijke en sociale samenleving. De VRHM beoogt een cultuuromslag om duurzaamheid blijvend in de organisatie te verankeren.

Hillegom-Lisse-Teylingen

Aan de raden van Hillegom en Lisse wordt vrijwel gelijktijdig eenzelfde raadsvoorstel voorgelegd.

Urgentie

De begroting wordt op 14 september 2023 ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio. Tot 15 augustus kunnen zienswijzen worden ingediend. Na de raadsvergadering van 29 juni zal de zienswijze worden verstuurd naar het Dagelijks Bestuur van de VRHM.

Evaluatie

Buiten de reguliere planning - en control cyclus van de gemeenschappelijke regeling is er geen evaluatie voorzien.

Bijlagen en achtergrondinformatie

1. Ontwerp – programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025 – 2027
2. Aanbiedingsbrief van de gemeenschappelijke regeling d.d. 12 april 2023
3. Conceptbrief met zienswijze

het college van burgemeester en wethouders,

Jeroen F.A. Tomassen
secretaris

Carla G.J. Breuer
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van 23 mei 2023 met als onderwerp Zienswijze ontwerp-programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025 - 2027 VRHM

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr),

besluit:

1. Als zienswijze aan het Dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden te laten weten dat de raad instemt met de ontwerp-programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025 – 2027 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden conform bijgevoegde conceptbrief en daarbij de volgende aandachtspunten meegeven;
 - a. dat de raad onaangenaam verrast is door de hoogte van de onvermijdelijke uitgaven. De gemeente wordt hierdoor geconfronteerd met een grote extra structurele kostenstijging waar gezien de financiële situatie van de gemeente eigenlijk geen ruimte voor is;
 - b. dat de raad graag door de VRHM getoetst ziet of de hoogte van de bedragen die in de ontwerp – programmabegroting 2024 VRHM zijn opgenomen als onvermijdelijke uitgaven realistisch zijn of dat er ook voor minder geld uitvoering gegeven kan worden aan de zaken die vallen onder de onvermijdelijke uitgaven;
 - c. dat de raad constateert dat er met de financiële kaders die als uitgangspunt zijn genomen in de ontwerp-programmabegroting 2024 geen extra financiële middelen beschikbaar zijn voor de nieuwe ontwikkelingen die op grond van het nieuwe Regionaal Beleidsplan 2024 – 2027 noodzakelijk worden geacht;
2. De financiële mutaties meerjarig te verwerken in de kadernota 2024.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2023,

Robert van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
voorzitter

Digitaal ondertekend door Marjoleine van Egeraat
op 05-07-2023

Digitaal ondertekend door Carla G.J. Breuer
op 05-07-2023

Waarnemend griffier